

הסתדרות הרוקחים בישראל

ענף בתי המרקחת - הועדה המרכזית

The Pharmaceutical Association of Israel Central Committee

משרד: לבונטין 12, תל-אביב 65112

ת.ד. 566, ת"א טל': 5604541, פקס: 03-5660475, פקס: 03-5605085 P.O.B 566 T.A

14.06.11
מס' 185

לכבוד
מגרי אלי מרום
סגן מנהלת אגף הרוקחות
משרד הבריאות
רבקה 29 ירושלים
שלום רב,

הנדון: טיוטת תקנות הרוקחים – חובת איסוף פסולת רפואית (סמי מרפא) מכל אדם ללא תשלום
בבתי מרקחת-עמדת הסתדרות הרוקחים בישראל
מכתבך (נשלח דוא"ל) מיום 31.5.11

בפתח הדברים ברצוני לציין כי נדהמנו לקרוא את טיוטת התקנות שנשלחה אלינו להערות ולהתייחסות, לפיה יוטל על כל בית מרקחת לקבל ולאסוף פסולת רפואית (סמי מרפא) מכל אדם, כולל מי שאינו ומעולם לא היה לקוח של בית המרקחת (ואף נמנע ממנו בכפיה להיות לקוח של בית המרקחת), וכן מבלי לגבות על כך תשלום לשם איסופם וטיפול בהם לרבות השמדתם, למרות שמשרד הבריאות גובה על שירות חלקי ופחות מזה עמלה!

ולחן פירוט עמדתנו:

1. להווי ידוע לך ולכל מי שעומד מאחורי טיוטת תקנה זו, כי התקנה מטילה אחריות פלילית על בעל בית המרקחת/הרוקח האחראי.

א. ע"פ תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים) התשנ"א-1990 חלה אחריות אישית על בעל העסק, במקרה דנן על בעל בית המרקחת/הרוקח האחראי על הפסולת הרפואית עד לקבלתה באתר הפסולת ברמת חובב.

ב. **הטלת אחריות פלילית אישית על בעל בית המרקחת/הרוקח האחראי על פסולת רפואית שהוא לא יצר בלתי סבירה ובלתי הוגנת בעליל.**

2. בנוסף, נראה כי אין להטיל על בתי המרקחת לקיים את התקנה המוצעת גם מההיבט המוסרי שכן:

א. בתי המרקחת הפרטיים אינם בבעלות ממשלתית ולא זוכים ליהנות מתקציבים ממשלתיים כמו קופות החולים ועל כן **אין למדינה זכות מוסרית** להטיל עליהם ביצוע משימות הכרוכות בעלויות רבות ללא כל תמורה.

ב. יתרה מכך, המדינה, באמצעות קופות החולים, מונעת משיקולים כלכליים, מבתי המרקחת הפרטיים מלהעניק שירותי רוקחות- הנפקת תרופות ליותר מ 2/3 מתושבי המדינה שהם בחזקת "שוק שבוי" (Captive Market) של קופות החולים הפועלות כך מתוקף מדיניות מכוונת של הממשלה ולכן אין כל בסיס מוסרי לדרוש מבתי המרקחת הפרטיים לאסוף פסולת רפואית מכל תושבי המדינה ללא תמורה וכאמור לרבות מ-2/3 מתושבי המדינה שנמנעת מהם האפשרות לרכוש התרופות מבתי המרקחת הפרטיים.

ג. מן הראוי לציין כי זמינותם של בתי המרקחת המוסדיים של קופות החולים מבחינת שעות פעילותם וקרבתם למקומות מגורי הלקוחות היא נמוכה והיות שגם העומס והתורים בהם ארוכים ומייגעים, לרוב התושבים יהיה מאד נוח להגיע לבתי המרקחת הפרטיים, למרות שנמנעה מאותם התושבים רכישת תרופותיהם בבתי המרקחת הפרטיים, היות וזמינות (הנגישות ושעות הפעילות) גבוהה יותר בבתי המרקחת הפרטיים וזאת אך ורק לשם השלכת הפסולת הרפואית שם.

ד. אל למדינה ליצור עוול משווע הזועק לשמים ע"י כך שעבור שירות חלקי בלבד בנושא השמדת הסמים המסוכנים הניתן בכפייה ע"י לשכות הבריאות, המדינה, בנוסף לגביית מיסים מכלל תושביה לרבות מהרוקחים, גובה על כך אגרה בסך 99 ₪ (לכל העברה להשמדה כנ"ל) בה בשעה שעבור שרות מורכב הרבה יותר באותו עניין היא דורשת מבעל בית המרקחת שיספק אותו ללא תשלום לכל בר בי רב.

ה. בהקשר זה מן הראוי לציין כי חיוב בתי המרקחת הפרטיים במתן השירות ללא כל תמורה, מהווה פגיעה בקניינם של הרוקחים, בניגוד להוראות חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, באופן בלתי מידתי ובלתי סביר.

3. לטיפול באיסוף הפסולת הרפואית, מיונה, אחסנתה והשמדתה כחוק יש היבטים רפואיים חמורים הקשורים בבריאות הציבור וכן הבטים תפעוליים וכלכליים שעולים ממון רב.

א. היבטים רפואיים חמורים- הקשורים בבריאות הציבור

1) חלק מהפסולת הרפואית שתוחזר לבית המרקחת תהיה מורכבת מטבע הדברים מסמי מרפא ששימשו חולים במחלות זיהומיות מדבקות אשר באו במגע ישיר עם הפסולת הרפואית המוחזרת ועל כן הכנסתה לבית המרקחת, מיונה, אחסונה והשמדתה יש בהן כדי לסכן הן את צוות בית המרקחת והן את הלקוחות של בית המרקחת.

2) שמירה על ההגיינה בבית המרקחת היא מאושיות קיומו של בית המרקחת הדבר בא גם לביטוי בחקיקה (בתקנות הרוקחים).

3) הצורך בשמירה על ההגיינה בבית מרקחת הוא חשוב במיוחד עבור המטופלים החולים הבאים מטבע הדברים לבית המרקחת, שכן הם חשופים ורגישים יותר לכל פגיעה זיהומית ואין ליצור כל סיכון שהוא בנושא ע"י מתן אפשרות להמצאות פסולת רפואית מזוהמת בבית המרקחת.

4) עצם המצאות סמי מרפא מוחזרים שיש להתייחס אליהם בכל מקרה כחשודים כנושאי זיהום מבחינה רפואית ובכל מקרה הם אסורים לשימוש חוזר במקום אחד, שהוא כידוע צפוף וצר מידות (כולם מודעים לממדי בתי המרקחת הקהילתיים המצויים והצפיפות בהם), יחד עם שאר סמי המרפא התקינים והנקיים מכל חשד של זיהום המצויים דרך קבע בבית המרקחת **היא בעייתית ביותר.**

5) לא לשווא המחוקקים בארץ ובעולם הנאור קבעו **שבית המרקחת אינו רשאי לקבל תרופות בחזרה!** וידוע שבכל בית מרקחת מצוי שלט כזה במקום בולט.

אין לאפשר בשום מקרה יצירת אפשרות לפגיעה בהגיינת בית המרקחת ובזיהומו ע"י הכנסת פסולת רפואית שבכל מקרה יש להתייחס אליה כנגועה בזיהום.

ב.

היבטים תפעוליים וכלכליים העולים ממון רב

- מעבר לסכנת הזיהום הנ"ל, הטיפול באיסוף הפסולת הרפואית והטיפול בה לרבות השמדתה כחוק כרוכים בפעילויות ובהוצאות כלהלן:
- 1) רכישת מיכלים מיוחדים ולרבות מיכלים ייעודיים לפסולת מעבדה והצבתם בבית המרקחת במקום הנשלט ע"י רוקחים.
 - 2) איסוף הפסולת הרפואית כל אימת שמי מהציבור מביאה לבית המרקחת, מיונה והפרדתה לסמי מרפא מסוכנים (אותם יש לתעד ולהכניס בצורה מסודרת ומופרדת לכספת) ולשאר סמי המרפא.
 - 3) טיפול מיוחד לפסולת סמי המרפא המוגדרים כסמים מסוכנים הכולל: תיעוד מיוחד, תיאום עם לשכת הבריאות המחוזית, הגעה אישית של הרוקח עם הסמים המסוכנים המיועדים להשמדה ללשכת הבריאות ותשלום האגרה להשמדת הסמים בסך 99 ₪ (נכון לעת כתיבת מכתב זה).
 - 4) כל הפעילות הזו היכולה להתבצע אך ורק ע"י רוקח מורשה (ומפאת הזהירות עוסקים בכך בד"כ הרוקחים האחראיים). כרוכה בהשקעה 4-5 שעות רוקח לכל סבב של השמדה. עלות העבודה היא בסך של 720-900 ₪ (לפי חישוב של 180 ₪ לשעת עבודת רוקח בממוצע) ועל כך יש להוסיף הוצאות הנסיעה ללשכת הבריאות ובחזרה (ובמקרים של מחוזות הצפון והדרום המדובר בעלויות נסיעה ניכרות).
 - 5) לגבי שאר הפסולת הרפואית דמי הפינוי המינימאליים הנדרשים ע"י החברות המורשות הם 180 ₪ למיכל בסיסי.
 - 6) היות ותדירות ההעברה להשמדה, הן של סמים מסוכנים באמצעות לשכות הבריאות והן של שאר סמי המרפא תגדל מאד אם וכאשר תוחל התקנה על בתי המרקחת ויש לקחת בחשבון שכל בית מרקחת ידרש בממוצע ל-4 סבבים לפחות לשנה, צפויה הוצאה של **אלפי ₪ ולא פחות מס"ג של כ- 4000 ₪ לכל בית מרקחת לשנה**.

4.

אין אנו מתעלמים מהמניע הראוי והצורך לאסוף פסולת סמי מרפא מהציבור ואולם אל למדינה להתנער מאחריותה לכך ולהטיל זאת על בתי המרקחת הפרטיים שכידוע נאבקים קשות על קיומם הכלכלי, עם כל המשמעויות הכרוכות בדבר כנ"ל. אי לכך מוצע לפתור עניין זה באחת מהאפשרויות הבאות:

א.

המדינה תתקשר חוזית עם חברות מורשות לאיסוף ופינוי פסולת רעילה שיזכו במכרז. חברות אלו תתחייבנה לספק על חשבונן לבתי המרקחת מיכלים מיוחדים שיאושרו ע"י משרד הבריאות, להפעיל שרותי איסוף הפסולת הרעילה המצויה במיכלים המיוחדים מבתי המרקחת אשר יפעלו רק כנקודות איסוף בלבד. כל הפעילות הכרוכה בטיפול בפסולת הנאספת מיונה, קבלת אישורים מלשכות הבריאות והעברה לאתר ההשמדה ברמת חובב תעשה ע"י החברות הזוכות במסגרת החוזים שיכרתו עימן ע"י הממשלה ובמימונה.

ב.

תקנה זו תושת אך ורק על בתי המרקחת המוסדיים של קופות החולים המתוקצבות ע"י המדינה, מה גם שהן (ורק הן) זוכות להנחות מפליגות ברכש (ישיר או עקיף) של רוב תרופות המרשם המסופקות בבתי המרקחת שלהן או הפרטיים למטופלים בנצלן את הכח המונופסוני הרב שהמדינה העניקה להן, תוך הצדקת מעשיהן בטענה שהן שיוצרות את הביקוש לתרופות. **על כן מן הצדק שרק הן שתפתורנה את בעיית הפסולת הרפואית שנוצרה בגין תרופות אלו.**

ג. מקורות המימון לכסוי העלויות הכרוכות באיסוף, מיון וטיפול והשמדת הפסולת הרפואית תוכל לבא מהמקורות הבאים:

(1) חיוב חברות התרופות ע"פ חוק להפריש סכומים מסך מכירות התרופות השנתי שלהן בשיעור שיקבע ע"י הממשלה וסכום זה יועד לכיסוי ההוצאות הנ"ל לכל גוף שיבצע את המטלה הנדונה (המדינה באמצעות חברות מורשות לאיסוף ופינוי הפסולת הרעילה שיזכו במכרז כנ"ל, בתי המרקחת המוסדיים של קופות החולים ומי מבתי המרקחת הפרטיים שירצה לבצע באורח וולונטרי משימה זו.

(2) הטלת אגרה מיוחדת על כל ארזות תרופות המנופקת למטופלים בדומה לדמי הפיקדון המוטלים ע"י המדינה על בקבוקי השתייה. והצידוק לכך שמדובר בהוצאה שבאה לטובת כלל הציבור ואין מדובר ביצירת מקור כספי לבעלי עניין העוסקים במחזור, אלא רק בכיסוי ההוצאות הכרוכות באיסוף ובהשמדת הפסולת הרפואית. דמי האגרה הללו יתווספו לדמי ההשתתפות העצמית של המטופלים עבור תרופותיהם ויהיו מקור מימון לכיסוי הוצאות האיסוף וההשמדה של פסולת רפואית. (מן הראוי לציין כי בניגוד למיחזור בקבוקים, הרי השמדת פסולת רפואית אינה יוצרת כל מקור הכנסה בפני עצמה, אלא אך ורק הוצאה).

ד. לבתי המרקחת הפרטיים תוצע אפשרות לקחת חלק במשימה זו, איסוף הפסולת הרפואית (סמי מרפא), טיפול בה, מיונה והשמדתה ואולם הדבר יתאפשר אך ורק ע"י מציאת פתרון כספי לכיסוי העלויות שלא על חשבון בעלי בתי המרקחת וכן משרד הבריאות יבטל את האגרה בסך 99 ₪ המוטלת על בתי המרקחת עבור השמדת הסמים המסוכנים.

**בכל מקרה העיקרון המוביל והקובע צריך להיות:
"יוצר הבעיה ישלם על פתרונה" ואין להשית את ההוצאות הכרוכות
בפתרון הבעיה על מי שלא יצר אותה.
הרוקחים הקהילתיים ירתמו לסייע למדינה ולציבור לפתור את
הבעיה (שלא נוצרה על ידם) אך בשום מקרה לא יסכימו לממן את
העלויות הכרוכות בכך.**

אנו עומדים לרשותכם לכל דבר ועניין, שאלה או הבהרה שתידרש על ידכם בכתב או בעל פה.

בברכה,

יוסי שניר
מנכ"ל

העתקים:

משרד הבריאות

סגן שר הבריאות, ח"כ הרב יעקב ליצמן
מנכ"ל משרד הבריאות- פרופ' רוני גמזו
המשנה למנכ"ל משרד הבריאות- ד"ר בעז לב
מנהלת אגף הרוקחות – מגר' בתיה הרן

הסתדרות הרוקחים בישראל

יו"ר והועדה המרכזית

היועמ"ש – עו"ד איל פלום

היועץ לתקשורת – אביחי בן יעקב